

Курс "Християнська етика - 1"

Відеолекція 11: День задоволення (Четверта заповідь)

(Девід Феддес)

«Шість день працєю і роби всю працю свою, а день сьомий субота для Господа, Бога твого: не роби жодної праці ти й син твій, та дочка твоя, раб твій та невільниця твоя, і худоба твоя, і прихोцько твій, що в брамах твоїх.» (Вихід 20:9-10)

Чи замислювалися ви коли-небудь, чому тиждень складається саме з семи днів? Чому він не коротший або довший? Чому тиждень не чотириденний? Чому в ньому не двадцять днів? Чому саме сім днів? І, якщо семиденний тиждень дійсно важливий для нас, то чому і яким чином він визначає ритм роботи та відпочинку? Чому нам наданий час відволіктися від роботи щотижня, а не щомісяця, щороку? Або ми, як деякі люди, живемо зовсім без відпочинку? Відповіді на ці питання містяться у Біблії, у книзі Буття, так само як і відповіді на багато інших питань про походження Всесвіту і людства. Біблія стверджує, що Бог шість днів творив Всесвіт: планети, рослини, окремі види істот і людину. Потім Писання говорить: «І скінчив Бог дня сьомого працю Свою, яку Він чинив. І Він відпочив у дні сьомім від усієї праці Своєї, яку був чинив. І поблагословив Бог день сьомий, і його освятив, бо в нім відпочив Він від усієї праці Своєї, яку, чинячи, Бог був створив.» (Буття 2:2-3).

Семиденний тиждень охоплює весь перший період історії. День відпочинку - це постанова Самого Творця. Що означає вислів «Бог відпочив»? Він задрімав? Ні, Бог "не дримає й не спить..." (Псалом 120:4). Йому ніколи не потрібно робити перерву, щоб відновити свою енергію. У Бога безмежна енергія і могутність. "Хіба ж ти не знаєш, або ти не чув: Бог відвічний Господь, що кінці землі Він створив? Він не змучується та не втомлюється, і не збагненний розум Його." (Ісаї 40:28). Незалежно від причин, які Господь обрав для спокою, ця дія не означає, що Він був виснажений і потребував відновлення.

Відпочинок Бога не означає, що Він повністю припинив будь-яку діяльність і залишив світ сам на себе. Без постійної підтримки Бога світ миттєво зруйнується. Бог ніколи не припиняє піклування про Своє творіння і підтримувати світ, який створив. Він відпочив "від усієї праці, яку був чинив". Творча робота Бога включала створення абсолютно нових видів, які раніше не існували. До закінчення шостого дня Бог завершив цю творчу роботу. Всесвіт був створений і функціонував належним чином. Усі істоти могли природним чином процвітати та розмножуватися в межах порядку, який встановив Бог. Це вже не потребувало будь-яких нових див. На цьому етапі Бог відпочив від Своєї роботи творіння, не припиняючи при цьому підтримувати весь Свій створений світ.

"Чому Бог діяв саме так? Всемогутній Бог міг би створити все за шість секунд, але Він творив світ протягом шести днів. Він міг би завершити створення, не виділяючи окремого дня. Проти Він відпочив в сьомий день, благословив його і освятив. Чому? Бог це зробив не лише заради власної користі, але й для блага людей, яких Він створив за Своїм образом і яких Він хотів зробити за Своєю подобою. В одній з Десяти заповідей Бог наказав ізраїльському народу слідувати прикладу, який Він сам установив."

«Пам'ятай день суботній, щоб святити його! Шість день працєю і роби всю працю свою, а день сьомий субота для Господа, Бога твого: не роби жодної праці ти й син твій, та дочка твоя, раб твій та невільниця твоя, і худоба твоя, і прихोцько твій, що в брамах твоїх. Бо шість

день творив Господь небо та землю, море та все, що в них, а дня сьомого спочив тому полагословив Господь день суботній і освятив його.» (Вихід 20:8-11).

Атака на день Бога

На жаль, багато людей нападають на благословенний день Бога. Це відбувається на двох рівнях: інтелектуальному та практичному. На інтелектуальному рівні відкидають твердження про те, що Бог створив все за шість днів, оскільки вони вважають, що наука довела протилежне. На практичному рівні люди займаються своїми справами й не виділяють один день із семи для відпочинку та поклоніння.

Інтелектуальна атака передбачає, що люди вважають себе розумнішими за Бога. Постійно змінювані теорії сприймаються серйозніше, ніж Біблія. Деякі вважають, що наука безперечно довела, що все створіння поступово еволюціонувало протягом мільйонів років, і тому вони вважають, що Біблія просто помиляється, коли говорить, що Бог створив Всесвіт і всі основні види істот за шість днів. Інші, хоча і вірять у Творця, але не стверджують прямо, що Біблія неправильна. Вони просто наполягають на тому, що Біблія не має на увазі звичайні шість днів, і стверджують, що кожен день творіння тривав мільйони або мільярди років.

Такі роздуми призводять до різноманітних проблем. Одна з них полягає у твердженні, що походження Всесвіту і життя взагалі можна пояснити, проектуючи поточні процеси в далекому минулому. Однак сучасні дії Бога в підтримці життєздатності нашого світу значно відрізняються від Його творчої діяльності при створенні абсолютно нових видів за шість днів творіння. Крім того, прокляття гріха значно змінило наш світ, і він суттєво відрізняється від того, яким був колись (не кажучи вже про те, що гріх також спотворив наші здібності до спостереження і мислення). Отже, невірно думати, що будь-яка припущена наукова теорія походження, в якій занепали люди проектують сучасне в минуле, є точнішою, ніж безпомилковий опис створення, наданий Самим Богом у книзі Біблії.

Ще однією проблемою для тих, хто відкидає створення за шість днів, є те, що наш робочий тиждень побудований за подібним зразком до творчого тижня Творця. Якби шість днів фактично являли собою мільярди років, нам довелося б працювати мільярди років, перш ніж настав би час для відпочинку. Ми не змогли б витримати цього! Тому давайте просто приймемо те, що Бог каже в Біблії.

Давайте не лише приймати те, що говорить Бог, але і діяти згідно з цим. Після того, як ми вирішимо інтелектуальний аспект цього питання, нам також доведеться впоратися з практичною стороною. Атака на Божий день відпочинку передбачає, що наш час належить нам, і ми використовуємо його за своїм власним розсудом. Замість дня, виділеного для відпочинку, відновлення і спілкування з Богом, ми заповнюємо день Господній покупками й продажами, працею на заводі, офісними справами, фермерською роботою, навчанням, домашніми обов'язками та прибиранням на ділянці. Якщо ми й не працюємо, то так зайняті біганиною на спортивні події, на гольф-полі, що у нас не залишається часу на церкву, на поклоніння Богу, на молитву й читання Святого Писання, на спілкування з народом Божим. Ніхто, навіть Бог, не буде нам вказувати, як ми маємо розпоряджатися своїм часом.

Заповідь про суботу, ймовірно, порушується частіше, ніж будь-яка з Десяти Заповідей. Проте, коли ви порушуєте Божий день відпочинку, то перш за все завдаєте шкоди самому собі. Неможливо відкинути Божий образ, не ображаючи Бога і тим самим не завдавши шкоди собі. Коли ви наповнюєте своє життя власними прагненнями 24 години на добу, сім днів на тиждень, ви страждаєте, і ваш зв'язок з Богом розривається. Ви працюєте і турбуєтеся,

плануєте і потієте, проходячи кожен день і не роблячи особливої паузи, щоб насолодитися спілкуванням з Богом і освіжити свою душу і тіло. Життя стає обтяжливим, а не благословенним.

Насолода Божим днем

Відділіть хоча б один день із семи для відпочинку та радості. Якщо у вас немає часу, то знайдіть його. Якщо ви занадто зайняті для Бога, то перегляньте свій розклад. Знайдіть час для насолоди. Присвятіть час для Бога. Робіть це не лише через те, що я кажу. Робіть це через те, що так хоче Бог. Семиденний тиждень з одним особливо відзначеним днем є прикладом, наданим нам Творцем, взірцем, вплетеним в тканину світу з самого початку. Таке розуміння закріплене в Десяти Заповідях, буквально висічених Богом на камені.

Однією з причин, через які Бог виділив цей день, була насолода Його творінням. Навіть Сам Творець не лише працював, працював і працював. Протягом шести днів творіння, як стверджує книга Буття, Бог зупинявся і неодноразово оцінював Своє творіння. Він бачив, що воно дуже добре. Це також є прикладом для нашої роботи: виконуйте її добре і насолоджуйтеся своїми досягненнями. Робота є доброю, але настає час завершити щотижневу роботу і зупинитися. В Біблії сказано: "Так вчинив наш Творець, і це те, що Він сказав робити нам."

Бог створив так багато прекрасного для Своєї насолоди та для задоволення Свого народу. Навіщо було Йому працювати та створювати стільки чудового, якщо ніхто ніколи не знайде часу оцінити та насолодитися Його творінням? І навіщо вам працювати день за днем, якщо ви ніколи не відпочиваєте й не насолоджуєтесь плодами своєї праці? Насолоджуйтеся величним створінням Божим так, як це робив і Сам Творець.

Ще однією причиною щотижневого відпочинку, крім насолоди створінням, є насолода свободою спасіння. У П'ятикнижжі записані Божі заповіді. Після того, як Бог заповів ізраїльтянам дотримуватися дня суботнього і святкувати його, Він сказав: "І будеш пам'ятати, що був ти рабом в єгипетському краї, і вивів тебе Господь, Бог твій, звідти сильною рукою та витягненим раменом, тому наказав тобі Господь, Бог твій, святкувати суботній день» (Повторення закону 5:15). Ізраїльтяни були рабами в Єгипті багато років, не маючи відпусток і вихідних днів. Потім Бог визволив їх від рабства. Але навіщо Богу було спасати Ізраїльтян, якщо вони знову повинні були повернутися до нескінченної праці 24 години на добу, сім днів на тиждень? Навіщо взагалі їх спасати, якщо замість розпорядку, встановленого єгиптянами, вони самі запровадять собі не менш виснажливий графік? Бог хотів переконатися, що Його народ спеціально виділяє один, особливий день тижня, щоб насолодитися своєю свободою і згадати Того, Хто їх визволив.

Бог також хотів переконатися, що ізраїльтяни не будуть ставитися до інших людей так, як єгиптяни до них. Бог встановив заповідь про суботу, "щоб і раб твій, і рабиня твоя відпочили так, як і ти". День Божої насолоди надає рівні права на відпочинок для всіх. Тут немає різниці між іммігрантами та корінними мешканцями, немає різниці між господарями та слугами, ніхто не видає накази працювати, і немає тих, хто повинен виконувати такі накази. Тут є лише люди, які створені за образом Божим і рівно визволені завдяки спасінню, яке дав Бог. Всупереч наявній різниці в соціальному статусі, Бог скасував ці різниці принаймні на один день на тиждень і показав, що ці різниці не мають значення перед Ним. Заповідь про суботу надавала всім рівну можливість оновити свої сили й освіжити свою душу реальністю того, що

Бог став Господом для всіх нас в рівній мірі. Якби люди дійсно серйозно ставилися до цієї істини в суботу, це перетворило б їх ставлення один до одного і в усі інші дні (Ісаї 58).

Навіть тварини повинні були розділити благословення суботи з людьми. Незважаючи на те, що вони не рівні людям, тварини були створені Богом і можуть користуватися вигодою від визволення і спасіння людства. Тому Бог наполягав на тому, що навіть тварини повинні мати день відпочинку і "оздоровитися" (Вихід 23:12).

Бог встановив особливий, благословенний день, щоб Його народ і всі створіння мали можливість регулярно насолоджуватися плодами Його творіння і волею Його спасіння. Передусім, Він прагнув, щоб люди раділи спілкуванню з Ним, щоб з насолодою роздумували про Нього як про свого Бога і присвятили Своє життя Йому.

Господь Суботи

Щоб повністю насолодитися Днем Господнім і прославити Бога, цей день повинен стати часом святкування і радості. Будьте обережні принаймні з двома вбивцями радості, які можуть зіпсувати День Господній.

Перший з цих вбивць радості - повне занурення в щоденні справи, так що ми сприймаємо будь-яку паузу як дратівливе відволікання від наших справ. Пророк Амос викрив торговців, які ледь чекали завершення суботи, щоб знову почати продавати свої товари та заробляти гроші. Такі люди сприймали суботу, як нікому не потрібний час, який завдає шкоди їхньому прибутку. Жага до грошей не лише давала їм неправильне ставлення до дня Господнього, але і робила їх недоброчесними, готовими обдурити своїх клієнтів (Амос 8:5).

Багато торговців сьогодні мають подібне ставлення. Вони не лише скаржаться на день Господній, але іноді зовсім ігнорують його та продовжують займатися своєю справою, як завжди. З метою збільшення прибутку магазини відчинені сім днів на тиждень. Заводи працюють цілодобово і не зупиняються жодного дня на тиждень. Таким чином, заводи ніколи не перестануть працювати та будуть приносити максимальну кількість грошей. Навіщо зупиняти щось у день Господній, щоб охочі могли піти до церкви, якщо замість цього можна заробити гроші? Навіщо вкладати час у поклоніння, коли можна виконати більше роботи? Одна особа, колишній мільярдер-бізнесмен, сказав, що релігія - це неефективне використання часу.

Якщо ви є власником бізнесу або керівником, і наповнені любов'ю та Духом Христовим, то не будете жорстоко примушувати своїх співробітників. Ви не будете вимагати від них віддачі всього їхнього часу та енергії. Замість цього, будете поважати дні, які необхідні вашим підлеглим для поклоніння, і знайдете час, щоб надати співробітникам можливість для їх особистого та сімейного життя. Але, якщо людина поклоняється ефективності, то вона знищує радість. Ви знищуєте радість інших людей і не зможете радіти самі. Багато людей, які перенапружуються, не дозволяючи собі відпочити та віддати шану Богу, в кінцевому підсумку зіткнуться зі стресом, вигоранням, розлученнями та смертю від серцевого нападу. Розглядати відпочинок і поклоніння, як перешкоду для звичайного бізнесу - це означає знищувати радість.

Іншою крайністю є другий знищувач радості. В той час, коли деякі люди зовсім ігнорують день Господній, інші потрапляють у протилежну оману та розглядають суботу, як самоціль. Вони перетворюють цей день в купу правил і заборон, замість того щоб зробити його днем радісного святкування. По всій Біблії проходить істина

про те, що святий день повинен бути днем особливої радості і свята, днем поклоніння та подяки Богові.

Можливо, коли ви думаєте про святий день, у вас перед очима постає сумний та урочистий захід, де посмішки заборонені. Але Біблія показує, що святий день - це час для насолоди, святкування та прийому їжі. У восьмому розділі книги Неемії описується дуже пам'ятний святий день. Після десятиліть вигнання в чужій землі народ Божий повернувся на свою батьківщину. Люди почали відновлювати своє місто та духовне життя. Проте серця багатьох із них все ще були наповнені почуттям невдачі та провини. В один зі святкових днів вони прийшли на святкове зібрання. Під час читання та пояснення Божого Закону весь народ почав плакати. Люди усвідомили, наскільки погано вони жили та якої великої невдачі зазнали. "І сказав намісник Неемія, і священник учитель Ездра й Левити, що вияснювали народові, до всього народу: День цей святий він для Господа, Бога вашого, не будьте в жалобі й не плачте! Бо плакав увесь народ, як почув слова Закону... І сказав він до них: Ідіть, їжте сите та пийте солодке, і посилайте частки тому, в кого нема наготовленого. Бо святий цей день для нашого Господа, і не сумуйте, бо радість у Господі це ваша сила! І Левити потішали увесь народ, говорячи: Мовчіть, бо цей день святий, і не сумуйте! І пішов увесь народ їсти та пити, і посылати частки та чинити велику радість, бо розумів ті слова, що розповіли йому. " (Неемії 8:9-12).

Святий день Господній мав стати днем особливої радості та гулянь, днем поклоніння та подяки Богу. Коли на землю прийшов Ісус Христос, Він виконав Суботу і відкрив істинний зміст дня Господнього. Він прийшов, щоб спасти грішників і влаштувати свято, а не вводити додаткові правила. Ісус сказав: "Прийдіть до Мене, усі струджені та обтяжені, і Я вас заспокою!" (Матвія 11:28). Христос - джерело істинного спокою та оновлення, символом якого була Субота. Ісус сказав вчителям закону: "І сказав Він до них: Субота постала для чоловіка, а не чоловік для суботи, а тому то Син Людський Господь і суботі." (Марка 2:27-28).

Оскільки Ісус Христос є Господом суботи, і Він виконав значення суботи, християни не зобов'язані дотримуватися всіх суботніх приписів, які були дані єврейському народу в Старому Заповіті. Християни, які розуміють суботу по-різному, не повинні осуджувати один одного. Біблія говорить: «Тож, хай ніхто вас не судить за їжу, чи за питво, чи за чергове свято, чи за новомісяччя, чи за суботи" (до Колосян 2:16). "Один вирізняє день від дня, інший же про кожен день судить однаково. Нехай кожен за власною думкою тримається свого переконання." (до Римлян 14:5).

Новий день

Після того, як Христос повернувся на небеса, а Євангелія про Нього досягла різних країн, Святий Дух показав церкві, що деяких обрядів і свят вже не потрібно дотримуватися. Особливі дні та обряди, встановлені у Старому Заповіті, були пророчими вказівками на вічний спокій Божий, повна реальність якого наставала в Христі. Багато аспектів закону Старого Заповіту застаріли, оскільки Христос вже їх виконав. Однак образ відділення одного особливого дня на тиждень залишається актуальним. Цей образ має свої корені в першому тижні існування світу, коли Бог завершив Свою творчу роботу за шість днів і спочив у сьомий день. Цей образ був установлений задовго до того, як Бог надав Ізраїлю конкретні обряди та закони. До того ж цей образ виділення одного дня на тиждень включений до Десяти Заповідей, які є виразом морального закону Божого. Кожна з Десяти заповідей є важливою і в сучасному світі, тому було б дивно, якби ця конкретна заповідь більше не використовувалася.

Заповідь все ще діє, але її значення збагатилося з приходом Ісуса Христа. Фактично, навіть день для її виконання був перенесений через Христа. Субота Старого Заповіту була призначена на сьомий день тижня, на честь початкового творчого акту Божого і також для святкування визволення з рабства. Але разом з Христом прийшло ще велике спасіння і нове творіння. Тому започаткували новий день святкування: перший день тижня замість останнього, неділя замість суботи.

Найвеличніше спасіння та нове життя, як нове створення, були явлені людству в недільний ранок. Після того, як Ісус помер на хресті, щоб викупити гріхи світу, Він воскрес з мертвих у перший день тижня. Перед тим, як Ісус Христос піднявся на небо, Він явив Себе Своїм учням і допоміг їм по-новому розуміти багато істин у світлі Свого воскресіння. Церква прийшла до розуміння, що воскресіння стало найвеличнішою подією, ніж початкове створення світу, і що спасіння від гріха та дар вічного життя стали самим великим спасінням, важливішим за те, яке було дано Ізраїлю під час виходу з Єгипту. Перемога Христа над смертю зробила перший день тижня найвеличнішим днем насолоди. Цей факт був підтверджений ще однією найважливішою подією, яка також сталася у перший день тижня. Через сім тижнів після Свого воскресіння, Воскреслий та Панівний Христос вилив Святого Духа на церкву. День П'ятдесятниці також був неділею.

Перехід від суботи до неділі можна чітко простежити в різних уривках Нового Заповіту. За словами апостола Івана, учні Ісуса Христа вже на наступному тижні після Воскресіння зібралися разом у перший день тижня (Івана 20:19 і 26). Пізніше, коли люди інших націй дізналися про Христа, вони також почали проводити свої богослужіння в неділю. Книга Дій апостолів 20:7 говорить: "А дня першого в тижні, як учні зібралися на ламання хліба, Павло мав промову до них, бо вранці збирався відбутися, і затягнув своє слово до півночі.". У цей день вони вшановували Бога, святкували Вечерю Господню та слухали Слово Боже разом.

Неділя також була днем, коли народ Божий приносив свої дари. У 1 посланні до Коринтян 16:2 написано слова апостола Павла: "А першого дня в тижні нехай кожен із вас відкладає собі та збирає, згідно з тим, як ведеться йому, щоб складок не робити тоді, аж коли я прийду". Навіть коли обставини чи переслідування не дозволяли християнам збиратися разом на служіння, вони все одно освячували неділю, як день Господній для особистого поклоніння. Іван, один з найближчих учнів Ісуса Христа, перебував у вигнанні на острові Патмос, коли отримав особливе бачення від Христа: «Я був у душі Господнього дня, і почув за собою голос гучний, немов сурми» (Об'явлення 1:10).

Факт того, що християни змінили день, в який вони святкують День Господній, з суботи на неділю, також добре помітний в висловлюваннях християнських лідерів, які жили впродовж століть після написання Нового Завіту. Наприклад, Ігнатій, один з провідних християнських лідерів II століття, написав: "Християни прийшли до володіння новою надією, більше вже не суворо суботи, але живучи у святкуванні Дня Господнього, в який також наше життя воскресло в Ньому та через Його смерть". Інший християнський послідовник II століття, Іустин Мученик, описує богослужіння, яке відбувалося в церкві "в день, названий неділею".

Святий Дух направив церкву в напрямку виділення неділі, як особливого дня для богослужіння. Таким чином, церква вшановує Воскреслого Христа, як джерело спасіння, та Господа нового творіння, а також відокремлює Новий і кращий Завіт у Христі від попереднього Завіту з Мойсеєм. Замість того, щоб називати цей день суботою, новий день радості у Бога називається "Днем Господнім", на честь Господа Ісуса Христа.

Зберігайте його святим.

Тепер християни особливим чином вклоняються Богу в новий день через спасіння, яке Ісус нам подарував, але зразок виділення одного дня з семи, встановлений в момент нашого створення та в Десяти заповідях, залишається в силі. Бог відокремив цей день, як святий і наказує нам святкувати його. Бог благословив цей день, щоб благословити нас. Кожному з нас потрібен день, виділений для відпочинку від гонитви та суєти решти тижня, день для радості та оновлення. Нам також потрібен день, виділений для того, щоб народ Божий міг зібратися разом для поклоніння Йому, для прослуховування читання та проповіді Його Слова, для молитви, принесення духовних жертв та участі в Вечері Господній.

Тепер давайте перейдемо на більш особистий рівень. Як ви проводите неділю? Чи знаходите ви час для відпочинку і насолоди Божими благословеннями? Або ви вважаєте, що все навколо вас розпадеться, якщо ви на мить зупинитеся в роботі? Ви є слугою милосердного Бога чи рабом вимогливого графіка? Ви виділяєте місце серед подій вашого життя, щоб радіти плодам Божої творчості та свободи спасіння? Чи святкуєте ви Божу доброту разом з іншими християнами в церкві кожну неділю, поширюючи таке ставлення на весь тижневий розпорядок через щоденну особисту молитву та читання Біблії? Чи відводите ви цілий день щотижня, щоб сконцентруватися на Бозі та відпочивати в Христі? Якщо так, то Божі благословення наповнять всі інші дні і збагатять ваше відношення до Господа.

Відзначення неділі є знаком вашої приналежності до Бога. Відпочиваючи в неділю, ви відпочиваєте в Бозі щодня. Для задоволення своїх потреб ви покладаєтеся на свого Творця, а не на свої власні зусилля. Ви отримуєте спасіння через віру в жертву, принесену Христом, а не через власні дії.

Чи можете ви від щирого серця підтвердити, що відповідаєте зазначеному вище опису? Чи ви знайшли свою радість і мир, насолоду та безпеку в Ісусі Христі? Він говорить: "Прийдіть до Мене, усі стурдовані та обтяжені, і Я вас заспокою!". Чи ви прийняли це запрошення, висловлене з любов'ю до вас? Відпочиньте в Христі і дозвольте вашій вірі оновитися і збагатитися особливим чином щонеділі.